

Parkeren voor mensen met een gehandicaptenparkeerkaart in Noord-Holland

De vier antidiscriminatiebureaus in Noord-Holland hebben een inventarisatie gemaakt van het gehandicaptenparkeerbeleid in de gemeentes in hun werkgebieden.

Aanleiding was de melding van een burger met een gehandicaptenparkeerkaart. In veel gemeentes kan hij daarmee op daartoe aangewezen invaliden parkeerplaatsen zijn auto neerzetten zonder dat hij daarvoor hoeft te betalen. In een aantal gemeentes moet hij wel betalen en/of is een auto gebonden aan een maximale parkeertijd. Ten eerste is het verwarrend dat er verschillend beleid is, ook in buurgemeentes en ten tweede is het ongelijke behandeling van burgers met een beperking in het bezit van een gehandicaptenparkeerkaart in verschillende gemeentes. Burgers zonder beperking hebben de keuze om andere vervoermiddelen, die minder kosten, te gebruiken of om

verder weg te parkeren, hetgeen vaak minder duur is.

Gratis parkeren voor houders van een gehandicaptenparkeerkaart bevordert hun mobiliteit en daarmee de maatschappelijke deelname van veel mensen met een beperking.

In 2009 heeft de Tweede Kamer een wetsvoorstel aangenomen dat er in voorzag gratis parkeren voor mensen met een beperking overal mogelijk te maken. De Eerste Kamer echter heeft dit wetsvoorstel in 2010 verworpen. Reden hiervoor was dat het voorstel "de taken van gemeentes teveel inperkt". De VNG was neutraal over het voorstel; de CG Raad (Chronisch zieken en Gehandicapten Raad) was erg

teleurgesteld dat het wetsvoorstel is verworpen.

Het blijft dus aan de gemeentes om eigen beleid te maken inzake parkeren voor mensen met een beperking en een gehandicaptenparkeerkaart.

Uit de inventarisatie blijkt dat het gros van de gemeentes in Noord-Holland het goed geregeld heeft voor mensen met een gehandicaptenparkeerkaart. In bijgaand overzicht is te zien dat 20 van de 34 gemeentes die zijn meegenomen in de inventarisatie viermaal "nee" hebben staan. Dit betekent dat het parkeren voor mensen met een gehandicaptenparkeerkaart niet aan voorwaarden, zoals een maximale parkeertijd, of betalen is gebonden. Zelfs 32 van de 34 hebben "nee" staan in de eerste kolom hetgeen betekent dat mensen met een gehandicaptenparkeerkaart niet hoeven te betalen.

Onderstaand een inventarisatie van het gehandicaptenparkeerbeleid in de gemeentes in het werkgebied van de vier regionale ADB's van Noord-Holland (2013)

Noord-Holland	Gehandicapten parkeerplaats betalen	Gehandicapten parkeerplaats max. parkeertijd	Betaalde parkeerplaats betalen	Betaalde parkeerplaats max. parkeertijd	Gehandicapten parkeerplaats betalen	Gehandicapten parkeerplaats max. parkeertijd	Betaalde parkeerplaats betalen	Betaalde parkeerplaats max. parkeertijd
Aalsmeer	nee	nee	nee	nee	Landsmeer	nee	nee	nee
Amstelveen	nee	max 4 u.	ja	ja	Laren	nee	nee	nee
Amsterdam	nee	nee	ja	ja	Muiden	nee	nee	nee
Beemster	nee	nee	nee	nee	Naarden	nee	max 3 u.	ja
Beverwijk	nee	nee	nee	nee	Oostzaan	nee	gelijk aan validen in blauwe zone	nee
Blaricum	nee	nee	nee	nee	Ouder Amstel	nee	nee	nee
Bloemendaal	ja	ja	ja	ja	Purmerend	nee	max 3 u.	nee
Bussum	nee	nee	nee	nee	Uitgeest	nee	nee	nee
Diemen	ja	ja	ja	ja	Uithoorn	nee	nee	nee
Edam-Volendam	nee	nee	nee	nee	Velsen	nee	nee	max 4 u.
Haarlem	nee	nee	nee	nee	Waterland	nee	nee	ja
Haarlemmerliede	nee	nee	nee	nee	Weesp	nee	max 3 u.	nee
Haarlemmermeer	nee	nee	nee	nee	Wijdmeren	nee	nee	nee
Heemskerk	nee	nee	nee	nee	Wormerland	nee	gelijk aan validen in blauwe zone	nee
Heemstede	nee	max 2 u.	nee	max 2 u.	Zaanstad	nee	nee	nee
Hilversum	nee	max 3 u.	nee	max 3 u.	Zandvoort	nee	max 2 u.	nee
Huizen	nee	nee	nee	nee	Zeevang	nee	nee	nee

Nieuwsbrief

Samenwerkende ADB's

BERICHT VOOR BELEIDSMAKERS EN GEÏNTERESSEERDEN

Gelijke behandeling van mensen met een handicap vordert mondjesmaat

De Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ) die in december 2003 van kracht werd, beschermt mensen met een handicap of chronische ziekte tegen ongelijke behandeling op grond van die beperking. De antidiscriminatiebureau's (ADB's) ontvangen vaak klachten van mensen met een handicap die onderscheid ervaren op een terrein waarop de wet niet van toepassing is: het aanbod van goederen en diensten. Met de langverwachte ratificatie door Nederland van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap komt daarin verandering.

Aanbouwwet

De WGBH/CZ is een zogenoemde aanbouwwet. De wet is op dit moment slechts van toepassing op arbeid, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, wonen en bepaalde onderdelen van het openbaar vervoer. De ADB's ontvangen regelmatig meldingen van mensen met een beperking die tussen wal en schip vallen: zij blijven van hulp verstoken omdat de wederpartij goederen aanbiedt of een dienstverlener is. Dat betekent dat de in artikel 2 WGBH/CZ opgenomen verplichting om doeltreffende aanpassingen te verrichten niet van toepassing is. Enkele willekeurige voorbeelden van situaties waarin geen beroep kan worden gedaan op de WGBH/CZ:

- Hulphonden worden geweigerd op festivals, in restaurants, in de supermarkt. Een hotelgast kreeg extra schoonmaakkosten in rekening gebracht toen hij met zijn assistentiehond in de hotelkamer wilde overnachten.
- Een jongen met het syndroom van Asperger (vorm van autisme) mag van een vrijwilligersorganisatie die de intocht van Sinterklaas organiseert niet mee als Piet. De organisatie stelt zich op het standpunt dat hij één-op-één begeleiding nodig heeft en ze hem die niet kunnen bieden. Een andere jongen met dezelfde beperking mag om dezelfde reden niet mee op skivakantie.
- Een vrouw die gebruik maakt van een scootmobiel leest een advertentie in het wijkkrantje: 'Gezellige cultuurclub vindt het leuk om uit te breiden met meer mensen, onze leeftijd is rond de 55

januari 2014

IS EEN INITIATIEF VAN DE SAMENWERKENDE ANTIDISCRIMINATIEBUREAUS IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Gelijke behandeling van mensen met een handicap vordert mondjesmaat

Vervolg pagina 1

jaar. Wij maken boottochten, stads-wandelingen, museumbezoeken etc. Wie vindt het leuk om zich bij ons aan te sluiten, bel gerust voor informatie'. De vrouw belt voor informatie en vertelt dat ze een scootmobiel heeft. Daarop wordt haar gevraagd of ze dan wel mee kan doen met de wandelingen, fietstochten, en of ze niet beter bij de 80+ kan gaan. Tot slot krijgt ze te horen: 'We weigeren u in de club omdat u een scootmobiel heeft, want dat is slecht voor de groepsvorming.'

■ Winkels, musea, openbare gebouwen en festivals hebben letterlijk en figuurlijk drempels, waardoor ze veelal niet zijn toegerust om bezoekers met een handicap te ontvangen. Welke drempels dat zijn wordt vooral bepaald door de soort beperking. Voor personen met een lichamelijke of visuele beperking betreffen de drempels vooral de fysieke toegankelijkheid. Voor personen met een psychische beperking zijn het ontbreken van duidelijkheid of een grote hoeveelheid prikkels de voornaamste drempels. Voor personen met een auditieve beperking zijn de drempels vooral storende omgevingsgeluiden, slechte akoestiek en het ontbreken van grafische of leesbare informatie. De be-

langrijkste drempels voor iemand met een verstandelijke beperking zijn onduidelijkheid van communicatie en informatie.

Agenda 22

De ADB's nemen deze klachten wel in behandeling, ook indien de WGBH/CZ niet van toepassing is. De klachtbehandelaar moet de wederpartij dan met niet-juridische argumenten overtuigen om tot een oplossing te komen, zoals de Agenda 22. Agenda 22 is de Nederlandse uitwerking van de VN Standaardregels die bepalen dat alle mensen, met en zonder beperkingen, moeten kunnen deelnemen aan de samenleving. De naam van het programma is afgeleid van 22 regels die de Verenigde Naties hebben opgesteld.

De werkmethode gaat uit van het 'Social Model of Disability'. Het sociale model maakt een onderscheid tussen de functiebeperking, als gevolg van een stoornis, en de handicap, die verwijst naar de beperking in het leven van een persoon met een handicap. Volgens het model veroorzaakt de samenleving drempels waardoor iemand zijn beperking als een handicap ervaart. Dit inzicht betekent dat de omgeving zich aan mensen aanpast, zodat elk individu gelijke kansen heeft en kan participeren. Zonder mensen te discrimineren. Een samenleving waar iedereen van dezelfde voorzieningen en mogelijkheden gebruik kan maken heet een inclusieve samenleving. De overheid is er verantwoordelijk voor om mensen met een beperking de mogelijkheden te bieden om te participeren in de samenleving (bron: 'Werken aan toegankelijkheid: handreiking toegankelijkheidsbeleid met praktische adviezen voor gemeenten, website www.vilans.nl).

Ratificatie VN verdrag

Het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap ('het Verdrag') is in 2006 tot stand gekomen en in 2007 door Nederland ondertekend. Kernwaarden uit het verdrag zijn het bevorderen van inclusie en participatie van mensen met een beperking, het tegengaan van uitsluiting, het bevorderen van respect voor de inherente waardigheid van ieder mens, het bevorderen van individuele autonomie en het creëren van volwaardig burgerschap.

Het Verdrag is weliswaar ondertekend maar nog niet geratificeerd. Daarvoor moeten twee bestaande wetten worden aangepast: de Kieswet en de WGBH/CZ. De Kieswet wordt gewijzigd omdat op grond van artikel 29 van het Verdrag Nederland verplicht is te waarborgen dat stemprocedures, faciliteiten en voorzieningen adequaat, toegankelijk en gemakkelijk te begrijpen en te gebruiken zijn. Het Verdrag waarborgt daarmee dat zo-

veel mogelijk kiezers met een handicap de gelegenheid hebben hun stem uit te brengen.

In de Uitvoeringswet wordt de WGBH/CZ uitgebreid tot het hele terrein van goederen en diensten. Goederen en diensten is een veelom-

vattend terrein. Het bestrijkt onder meer de detailhandel, horeca, cultuur, sport, recreatie, zakelijke dienstverlening, zorg en internetdiensten. De wetswijziging leidt ertoe dat ook de openbare dienst bij het aanbieden van goederen en diensten geen onderscheid op grond van handicap of chronische ziekte mag maken. Het begrip 'openbare dienst' heeft de (ruime) betekenis van de Staat, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen, alsmede zelfstandige bestuursorganen. Het aanbieden van of het verlenen van toegang tot goederen omvat niet het ontwerpen of produceren van goederen.

Doeltreffende aanpassing

Bij doeltreffende aanpassingen gaat het om aanpassingen die in een concrete situatie nodig zijn. De verplichting tot het treffen van een doeltreffende aanpassing is een verplichting die afhankelijk van de situatie specifiek moet worden ingevuld.

Bij 'aanpassingen' moet worden gedacht aan zowel materiële als immateriële aanpassingen. De aanpassing moet doeltreffend zijn, wat inhoudt dat ze geschikt en noodzakelijk moet zijn. Geschikt is de aanpassing die de desbetreffende belemmeringen kan wegnemen. Nagegaan dient te worden of de gevraagde voorziening noodzakelijk is, in die zin dat misschien met een andere (mogelijk minder kostbare) voorziening hetzelfde doel bereikt kan worden.

Iemand met een beperking dient zelf de noodzaak van een aanpassing aan te geven. Betrokkene dient ook aan te geven welke aanpassing nodig is. Het is aan de aanbieder om te onderzoeken of een doeltreffende aanpassing mogelijk is, voorafgaand aan een beslissing om iemand al dan niet de aanpassing te weigeren. De onderzoeksplicht is dus belangrijk.

Handicap en chronische ziekte als risicofactor

De vraag doet zich voor of een bepaling die het mogelijk maakt proportio-

nele verschillen in premies en uitkeringen toe te staan in gevallen waarin handicap of chronische ziekte een bepalende factor is bij de beoordeling van het risico, niet in strijd is met het beginsel van gelijke behandeling, zoals neergelegd in onder meer artikel 1 Grondwet.

Het kabinet is de mening toegedaan dat van strijd met het beginsel van non-discriminatie geen sprake is. Bij de verstreking van sommige financiële diensten kan handicap of chronische ziekte een bepalende factor zijn bij de beoordeling van het risico. Het hebben van een ernstige ziekte is een relevante factor bij de beoordeling van het risico bij het sluiten van een levensverzekering. Het hebben van bijvoorbeeld een chronische rugklacht is geen relevante factor bij de acceptatie en de hoogte van een premie van een autoverzekering.

Ongelijke behandeling van personen met en zonder handicap of chronische ziekte is alleen toegestaan als met zekerheid kan worden vastgesteld dat relevante verschillen een ongelijke behandeling vereisen.

Stand van zaken november 2013

In augustus 2013 heeft het College voor de Rechten van de Mens (CRM) op verzoek van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een advies uitgebracht over ratificatie van het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Advies 2013/07). Het College bepleit dat niet al-

leen de WGBH/CZ en de Kieswet, maar ook andere relevante regelgeving aandacht verdient, zoals de WMO, de Participatiewet, de Jeugdwet, het Bouwbesluit, het Burgerlijk Wetboek en de Omgevingswet. Aan artikel 1 van de Grondwet zou 'handicap' moeten worden toegevoegd.

Het CRM adviseert de regering om een Nationaal Actieplan op te stellen dat duidelijk maakt welke concrete maatregelen er op nationaal- en lokaal niveau genomen worden.

Het wetgevingstraject van een ratificatie is omvangrijker en langduriger dan het wetgevingstraject van een 'gewone' wet. Voor een ratificatie moet het kabinet twee wetsontwerpen maken: een Goedkeuringswet en een Invoeringswet. Omdat het VN-verdrag op alle politieke terreinen effect heeft, zijn veel ministeries betrokken bij het wetsontwerptraject. Zij moeten allemaal tot overeenstemming komen. Bovendien moet de wetgeving ook beoordeeld worden door andere landen van het Koninkrijk, zoals Curaçao. Dat vraagt extra tijd. De parlementaire behandeling in de Tweede Kamer zal vermoedelijk begin 2014 kunnen plaatsvinden.

Ziekte leidt tot extra kosten

Mevrouw Gerrits* heeft reuma en gebruikt regelmatig de maaltijd bij een zorginstelling. Ze rekent het eten altijd contant af. De instelling wil echter bevorderen dat de maaltijden worden betaald met een pinpas. Contant betalen mag, maar daarvoor berekent de zorginstelling voortaan een toeslag van €1,75. Vanwege haar ziekte is mevrouw Gerrits niet in staat om het pinaapparaat te bedienen. De instelling is in eerste instantie echter niet van plan om voor mevrouw Gerrits een uitzondering te maken; ook zij moet de toeslag betalen als ze met gepast geld wil afrekenen. Na tussenkomst van het antidiscriminatiebureau biedt de organisatie excuses aan en mag mevrouw Gerrits alsnog, zonder meerkosten, contant afrekenen. Als goedmakertje ontvangt ze bovendien een grote bos bloemen.

*Naam is gefingeerd